

Mag een OR cao afspraken maken?

Nederlaag vakbonden in kort geding over havengeschild

- [Johan Leupen](#)
- [Pieter Lalkens](#)

Bron: Financieel dagblad, woensdag 6 april 2016

FNV Havens en CNV Vakmensen hebben een kort geding tegen de twee Rotterdamse containerterminals van APMT verloren. De bedrijven hebben volgens de Rotterdamse kortgedingrechter niet in strijd gehandeld met de cao door een afzonderlijk sociaal akkoord te sluiten met de ondernemingsraad (or). De vakbonden hadden geëist dat APMT een streep zou zetten door een aanvulling op het individuele arbeidscontract van werknemers

Dreiging

Voor de vakbonden is de uitspraak een zware nederlaag. Het kort geding had namelijk meer dan een juridische lading; het ging ook over machtsverhoudingen in de haven. De onderhandelingspositie van de bonden in de Rotterdamse haven, één van de belangrijkste bolwerken van de vakbeweging, dreigt door het vonnis te verzwakken. Bedrijven kunnen immers eventueel ook met de or akkoorden over arbeidsvoorwaarden sluiten als ze er met de bonden niet uit komen. Bij andere bastions van de vakbond, zoals de publieke overheid en het grootbedrijf, zag met name FNV zijn invloed vorig jaar ook al teruglopen doordat werkgevers vaker met kleinere, meer gematigde bonden of ondernemingsraden in zee gingen.

Havengeschild

Het kort geding is een uitvloeisel van het havengeschild in de containersector. De vakbonden willen voor de gehele Rotterdamse containersector een sociaal akkoord sluiten. De gesprekken worden gevoerd omdat vanaf 2017 banenverlies in de containersector wordt verwacht door de komst van geautomatiseerde terminals.

In het akkoord willen de bonden onder andere een werkgelegenheidsgarantie en een aanvullende regeling voor oudere werknemers afspreken. Het bod van de werkgevers gaat hun niet ver genoeg.

Het overleg, dat al meer dan een jaar duurt, verloopt echter moeizaam. APMT wilde hier niet op wachten, omdat het bedrijf onrust onder werknemers wilde voorkomen. APMT besloot vervolgens een apart akkoord te sluiten met de or, buiten de vakbonden om. FNV Havens en CNV Vakmensen waren van mening dat dit in strijd is met de cao-regels.

Niet uitputtend

Volgens de rechter heeft de cao van APMT-R, een van de terminals, geen uitputtend karakter en mag er een aanvullende regeling worden afgesloten met de or. Ook bij de tweede terminal, APMT MVII, wees de rechter alle eisen van de vakbonden af.

In het kort geding voerde APMT aan dat de vakbonden contractpartijen zijn en dus verplicht waren om met het bedrijf over een aanvullende regeling te praten. De bonden hebben dit echter geweigerd, omdat zij een gezamenlijk akkoord met alle bedrijven in de sector wilden sluiten.

Misbruik

Volgens de rechter mogen de bonden een afzonderlijke afspraak niet tegenhouden, 'enkel om te voorkomen dat de door hen beoogde sectorafspraken als gevolg van die aanvullende afspraken binnen APMT-R in gevaar zouden kunnen komen'.

Door te weigeren om inhoudelijk te praten over de cao, zolang op sectorniveau geen afspraken zijn gemaakt, maken de bonden volgens de rechtbank 'misbruik van hun bevoegdheid'. De bonden stellen in de ogen van de rechter het belang van alle werknemers van de sector voorop ten koste van werknemers van APMT-R.

Om tafel

Directeur Pieter Hartog van de APMT-R is verheugd met de uitspraak. 'De rechter heeft een goede balans gevonden in zijn juridische afwegingen.' Tegelijk ziet Hartog de noodzaak om met de bonden en de or om de tafel te gaan zitten voor 'een normalisatie van de verhoudingen'. De huidige situatie - scherp tegenover elkaar staande partijen - is volgens hem niet goed voor de Rotterdamse haven.

Bestuurder Joost van der Lecq van FNV Havens, de grootste bond in de haven, zegt woensdag in een reactie dat de vakbond het vonnis nog bestudeert.

Regeling

De regeling van APMT is beter dan die van de werkgevers in het brede sociale overleg. Het verschil zit vooral in de ontslagvergoeding. Ongeveer 80% van de werknemers van APMT in Rotterdam hebben de brief met aanvullende arbeidsvoorwaarden ondertekend.

Het is moeilijk te doorgronden wat de invloed van de uitspraak is op het brede sociale overleg. Havenbedrijf Rotterdam, dat het overleg voorzigt, geeft als reactie: 'Ongeacht deze uitspraak blijven bedrijven en bonden elkaar nodig hebben om samen een goed arbeidsklimaat te creëren. We verwachten dan ook dat binnen enkele weken een werkzekerheidsakkoord voor de containersector gesloten kan worden.'

Overweegt u als OR en directie om samen aanvullende afspraken te maken over de arbeidsvoorwaarden - naast de in de CAO vastgelegde afspraken - neem dan contact op om te bespreken wat mag en wat wijs is. Sommige zaken vallen al onder het instemmingsrecht en andere behoren toe aan de commissie VGWM (Veiligheid, Gezondheid, Welzijn en Milieu) /ARBO.